

یک شروع تازه

با پایان ماه محرم و صفر، ناآرامی‌ها باعث شد که فعالیت‌های هنری رکود داشته باشند، اما کنسرت‌های موسیقی برخلاف اکران کج‌دار و مریز فیلم‌ها و اجراهای کم‌نمایش‌ها به‌طور کامل تعطیل شدند

۲۲

● شنبه ۶ اسفند ۱۴۰۱ | ۴شعبان ۱۴۴۴ | سال سی‌ویکم | شماره ۸۷۲۲

سمفونی‌های فناوری

اجراهای صحنه‌ای تنه‌راه در آمدزایی موسیقی نیست؛ پیشرفت فناوری همانطور که بر شیوه‌های مصرف موسیقی اثر گذاشته، در آمدزایی از این بازار را نیز دگرگون کرده است

۲۴

همیشه‌های فرهنگ

جشنواره، شروع رونق کنسرت‌ها بود

در گفت‌وگو با مدیر دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح شد

گفت‌وگو
روزنامه‌نگار

سال ۹۸ بود که وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی وقت، محمدالهیاری را به‌عنوان مدیر مرکز موسیقی وزارت ارشاد منصوب کرد. الهیاری از همان زمان تلاش کرد تا با هنرمندان بیشترین تعامل را داشته باشد و این تعامل را بر مدار گفت‌وگو قرار داد. بعدها با آمدن دولت سیزدهم، محمدالهیاری از دفتر موسیقی رفت و به‌عنوان مدیر کل دفتر توسعه کتاب و کتابخوانی منصوب شد، اما مدتی بعد باز هم به مدیریت مرکز موسیقی بازگشت. پیش‌تر و در دهه ۸۰ هم مدیریت امور کتاب‌ارشاد را عهده‌دار بود. الهیاری در روزهای اخیر درگیر برگزاری سی‌وهشتمین دوره موسیقی فجر بود؛ جشنواره‌ای که بعد از مدت رکود در حالی برگزار شد که همه منتظر هستند ببینند آیا بعد از جشنواره، کنسرت‌ها در آخرین ماه زمستان برگزار می‌شوند یا خیر؟ هرچند الهیاری امیدوار است که شرایط برای اجرای کنسرت‌ها بهتر شود. وی معتقد است که موسیقی پاپ همیشه پیشتاز بوده و شروع این کنسرت‌ها می‌تواند رونقی بزرگ به موسیقی ایران ببخشد.

جشنواره موسیقی فجر
روزهای پایانی‌اش را گذراند. فکر می‌کنید این جشنواره می‌تواند یک شروع خوب برای برگزاری دوباره کنسرت‌ها باشد؟
جشنواره موسیقی فجر یک فرایند چند روزهای است که علاوه بر برگزاری بخش‌های

مختلف، اهداف معین و مشخصی را هم دنبال می‌کند. یکی از این اهداف، گردهمایی هنرمندان موسیقی پیشکسوت و جوان است؛ هنرمندانی که از شهرها و کشورهای مختلف در جشنواره حضور دارند. هدف دیگر برگزاری جشنواره زمینه‌سازی برای رونق اقتصادی موسیقی کشور است. جریان موسیقی می‌تواند زمینه‌ساز رشد اقتصادی هنرمندان باشد و ما در این دوره از جشنواره تلاش کردیم که این امر محقق شود و البته ادامه پیدا کند. معتقدم جشنواره یک شروع برای از سرگیری فعالیت‌های موسیقی در تهران و دیگر شهرهاست.

لازمه شروع دوباره کنسرت‌ها یک حمایت همه‌جانبه از سسوی وزارت ارشاد هم هست. وزیر بارها در حاشیه هیأت‌دولت و دیگر مراسم‌ها از حمایت‌ها گفته است. آیا این حمایت‌ها بعد از جشنواره موسیقی فجر ادامه دارد؟
به‌طور حتم حمایت‌ها وجود دارد. قبل از برگزاری جشنواره موسیقی فجر چندین کنسرت در تالار وحدت اجرا شدند و چند کنسرت پاپ نیز اجراهای خود را روی صحنه بردند. وزیر ارشاد هم با توجه به وضعیت اقتصادی‌ای که وجود دارد و همچنین اینکه موسیقی مدت زیادی قبل از جشنواره کنسرت نداشته، صحبت‌هایی داشته‌اند. وزیر در این مدت مکاتباتی را با وزارت کشور، صمت و شهرداری داشته است؛ سازمان‌هایی که سالان‌های بزرگ برای اجرای کنسرت دارند. تا این ۳سالن با تعامل و همکاری‌ای که با هنرمندان موسیقی دارند بتوانند میزبان اجراها باشند. برای شروع دوباره باید حمایت صورت

بگیرد که چرخه فعالیت موسیقی به حرکت دربیاید.

پیش‌تر وقتی کنسرت‌ها تعطیل شدند، بیشترین آسیب به هنرمندان رسید و هنرمندان با مشکلات زیاد معیشتی روبه‌رو شدند. به‌نظر شما از این به بعد هنرمندان باز هم تمایل به اجرای کارهایشان خواهند داشت؟ شما چه پیش‌بینی‌ای دارید؟
ببینید در همه دوره‌ها تلاش هنرمندان این است که بتوانند هنر خود را به مردم عرضه کنند؛ هنری که مردم هم مشتاق شنیدنش هستند. عرضه هنر همیشه وجود دارد و نمی‌توان این موضوع را انکار کرد که هنرمند با عرضه هنرش ایده می‌شود. دیده شدن هنرمند در رشد اقتصادی می‌هم مهم است؛ بنابراین هنر باید عرضه شود و اگر این عرضه صورت نگیرد در درازمدت با یک شکست اقتصادی در هنر موسیقی روبه‌رو می‌شویم. خوشبختانه هنرمندان ما آماده عرضه هنرشان هستند. هنرمندان مشغول کار هستند و تلاش بر این است که بتوانند گروه خود را برای اجراهای بیشتر آماده کنند. برای مثال وقتی جشنواره برگزار شد، هنرمندان لطف بزرگی کردند که حضور در جشنواره را پذیرفتند و تلاششان برای رسیدن اجراها به جشنواره واقعا ستودنی بود. دیگر هنرمندان هم در طول سال اجراها و ورکشاپ‌های خود را خواهند

داشت و مجوزهای لازم صادر می‌شود.

مدتی بود که برخی هنرمندان تمایل به اجرا نداشتند، اگر این هنرمندان در بازه زمانی دیگری اقدام به گرفتن مجوز کنند، دفتر موسیقی اقدام به صدور مجوز خواهد کرد؟
اگر هنرمندان در یک بازه زمانی حاضر به اجرا نباشند، می‌توانند در هر زمانی که آماده اجرا شدند، درخواست مجوز داشته باشند. البته خیلی از هنرمندان به واسطه حضور در میان مردم و همچنین بحث اقتصادی تمایل به اجرای کنسرت دارند و این به‌نظم شامل اکثریت هنرمندان می‌شود. در کشور ۸۵میلیون نفری زندگی می‌کنیم که این کشور مانند دیگر کشورها قوانین و ضوابط خاص خود را دارد. به‌دنبال این موضوع وزارت ارشاد هم ضوابط خود را دارد و هنرمندان هم باید این ضوابط را رعایت کنند.

آیا کنسرت‌ها برای

سال آینده و حتی اسفند پیش‌رو و اعلام آمادگی کرده‌اند؟

جشنواره موسیقی فجر و پیش‌رو که مردم در سال‌ها به موسیقی و هنر مند ان موسیقی نشان دادند، نوید بخش روزهای پررونق برای موسیقی در

یادداشت
امیر خدادادهمدانی
دبیر گروه فرهنگ

سازهای بیدار

تحوالات تاریخ معاصر موسیقی

ایران نشان از این دارد که این هنر در یک مرحله خاص قرار

گرفته و برخی متخصصان حوزه موسیقی بر این باورند برای آنکه موسیقی ایران در مقام باید و شاید بماند، هم اهالی هنر، هم مسئولان و هم مخاطبان مسئولیتی را بر دوش دارند. البته در ماه‌های اخیر، آخرین حلقه فشار دیکتاتور‌ها برای تحریم رویدادهای فرهنگی، جمعیت مظلوم موسیقی را مخاطب قرار دادند؛ جمعیتی که از نوازنده، آهنگساز و خواننده گرفته تا کمپانی، سالن‌دار و حتی بوفه‌دار آن سالن را شامل می‌شود و اکنون برای بیش از ۵ماه است که اجراهای برنامه آنها با مانع مواجه شده است. این مدعیان هنر، فشار مضاعفی روی خوانندگان داشتند که چطور می‌توانید با این حال غمگین مردم، روی سن رفته و اجرا کنید؟! در این یادداشت به نکاتی در خصوص نبود اقتصاد نرمال در حوزه موسیقی و فرایندی که به سازفروشی نوازندگان منجر شد، اشاره می‌شود:

الف – استعدادهایی که با یاد از تقلید حذر کنند: جوانان ما در عرصه موسیقی دارای استعداد هستند و در همه جهان زبانزدند؛ البته ضرورت دارد که به نیازها و خواسته‌های آنان رسیدگی شود؛ گرچه در شرایط فعلی آسیب‌های بسیاری در موسیقی پاپ دیده می‌شود. در این بین لازم است تا محیط مناسبی برای جوانان فراهم شود و تلاش‌های زیربنایی صورت گیرد تا مخاطبان هر نغمه بی‌ارزشی را گوش نکنند. گرچه حضور استادان بزرگ در عرصه موسیقی سنتی این امر را تعدیل کرده است، اما در موسیقی پاپ انطور که شایسته است هویت فرهنگی ما در نظر گرفته نشده است و در این فضا، عده‌ای فرصت‌طلب، جوانان ما را به‌سوی محفل‌های زیرزمینی می‌کشاند؛ بنابراین گرایش خواننده‌های ما به سمت تقلید و کپی‌برداری امری مذموم است و باید از کپی‌برداری ممانعت کرد؛ زیرا برخی الگوهای فرافرهنگی در این سبک از موسیقی یا شعر ماندگار ندارند یا تفکری در پشت اشعار دیده نمی‌شود.

ب – قوانینی که خوب اجرا نمی‌شوند: از چند سال پیش که وزارت ارشاد صندوق اعتباری هنر را با شعار حمایت از جامعه هنرمندان کشور برپا کرد، هدفش پشتیبانی از این قشر آسیب‌پذیر بود، اما برخی اهالی موسیقی معتقدند فعالان حوزه موسیقی گاهی کم‌بهره از امکانات هستند؛ البته انتقاد به بوروکراسی یکی از این موارد است که انجام‌اموری مثل آلود مدارک و پیگیری آن از صندوق هنر خیلی مشکل و گاه ناممکن است؛ به‌عنوان نمونه صادق چراغی، آهنگساز و پژوهشگر که به سبب داشتن برنامه رادیویی ایل بانگ در رادیو فرهنگ و ارتباط، چهره نام‌آشنای این عرصه است، اذعان می‌کند که «گرچه قوانین موجود کامل و فراگیر نیستند، ولی همین قوانین بر از کاستی هم خوب اجرا نمی‌شوند؛ زیرا بوروکراسی شگفت‌انگیزی بین خانه موسیقی و صندوق اعتباری هنر به راه افتاده است!» البته محمدمهدی اسماعیلی، وزیر ارشاد در نشست با مدیرعامل صندوق هنر تأکید دارد که «یکی از مهم‌ترین ارکان حمایتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ارتباط با جامعه فرهنگ و هنر کشور، صندوق اعتباری هنر است و ضرورت دارد این صندوق با برنامه‌ریزی دقیق و مدون به بالاترین سطح خدمت‌رسانی نوین به اهالی فرهنگ، هنر و رسانه برسد.»

ج – چرخش به سوی شادی عمومی: در هفته‌های اخیر، بعد از چند ماه، برگزاری چند کنسرت با استقبال گسترده مواجه شد. همچنین رضا صادقی برای همدردی با مردم خوی کنسرتی خیره‌بر برگزار کرد. همین‌طور زانکو با نخستین کنسرتش در سالن نمایشگاه بین‌المللی تهران، توانست استقبال مخاطبان را کسب کند. در این بین، برخی با بهانه‌های گوناگون به‌دنبال تعطیلی صنعت موسیقی در کشور هستند. این افراد که در فضای مجازی به هنرمندان موسیقی حمله می‌کنند، باید کمی انصاف داشته باشند؛ چرا که وقتی از تعطیلی هنر می‌گوییم باید بدانیم که در برگزاری یک کنسرت، سوای خواننده و تهیه‌کننده، حداقل هزار خانواده از این‌راه ارتزاق می‌کنند. پس باید به خواست حداکثری اهالی موسیقی و مردم که می‌خواهند پس از چندماه ناراحتی، به زندگی عادی بازگردند، احترام گذاشت و کنسرت به‌عنوان پیشتران نشاط اجتماعی، نقش تعیین‌کننده‌ای در تغییر فضا و چرخش به‌سوی شادی عمومی دارد.

سرانجام اینکه روشن شدن دوباره چراغ کنسرت‌ها می‌تواند نویدبخش روزهای بهتری در دنیای موسیقی و اجرای کنسرت‌ها باشد؛ روزهایی که هم جامعه هنر موسیقی به وضعیت عادی بازگردند و هم اینکه بخش مهمی از مردم را به سالن‌های پررنگ و نور موسیقی بازگرداند و نوازندگان، سازهای خود را بیدار کنند.

پای‌هایی که بعد از جشنواره می‌خوانند

در جدیدترین دور از برگزاری کنسرت که پس از پایان جشنواره موسیقی فجر آغاز خواهد شد، زانکو، میثم ابراهیمی و علی عبدالملکی، کنسرت‌هایی را در تهران و کیش برگزار می‌کنند.

چراغ کنسرت‌های مردمی در اسفند، با زانکو، میثم ابراهیمی و علی عبدالملکی روشن می‌شود؛ گرچه این کنسرت‌ها قرار است با حضور خوانندگان بیشتر، تنوع پیدا کند. زانکو که نخستین چراغ اجرای زنده موسیقی را طی ماه‌های اخیر در سالن میلاد نمایشگاه بین‌المللی روشن کرد، ۲۸ بهمن نیز در شهر ماکو به اجرای برنامه پرداخت. زانکو همچنین ساعات ۵۹:۲۳ دقیقه دیشب (سه‌شنبه)، یک اجرای زنده در سالن پانورامای جزیره کیش را تجربه کرد؛ کنسرتی که قیمت بلیت‌های آن از ۳۸۰ تا ۷۰۰هزار تومان در نوسان است.

ایسن خواننده جوان قصد دارد تا در ۷ اسفند، ۲ اجرای دیگر در تهران داشته باشد. به این ترتیب، زانکو در سانس‌های ۱۹ و ۲۲ هفتم اسفندماه، در سالن میلاد نمایشگاه بین‌المللی روی صحنه خواهد رفت.

هنرمندان دوست‌دارند مردم در اجراها در کنارشان باشند و اوقات خاطرانگیزی را کنار هم بگذرانند. برای تقویت این فضا، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تسهیل فضای مجوزهای کسب‌وکار را در اولویت خود قرار داده است. برای اسفندماه مجوزهای موسیقی برای هنرمندان مختلفی در تهران و شهرستان‌ها صادر شده است. تعطیلی فعالیت‌های موسیقی به‌طور جدی زیست اقتصادی هنرمندان را دچار آسیب می‌کند. هنرمندان موسیقی برای آغاز اجراهای صحنه‌ای همت و روحی همراهی مردم نیز حساب کرده‌اند. ان‌شاءالله رونق موسیقی در اسفندماه، نوید بهار پرنشاطی را می‌دهد.

لازمه یک جامعه شاد علاوه بر ضرورت‌های اولیه زندگی، حضور در محافل هنری و فعالیت‌هاست. در این باره توضیح بفرمایید که با توجه به وضعیت موجود چه نظری دارید و چه باید کرد؟
بعد از شیوع کرونا، سالن‌های تئاتر و موسیقی تقریباً فعالیت خود را داشتند، اما بعد از ایام محرم و صفر هیچ کنسرت موسیقی‌ای برگزار نشد. وقتی با هنرمندان صحبت می‌کردیم هنرمندان مایل به کار بودند، اما چون تمرینی صورت نگرفته بود، اجرایشان زمان‌بر می‌شد، ولی شرایط حاضر این را نشان می‌دهد که اگر اجرایی باشد، مردم استقبال می‌کنند؛ چراکه جامعه امروز بنا بر شرایطی که دارد به هنر شادی و نشاط بسیار نیازمند است و دفتر موسیقی هم در تلاش است بیشترین تعامل را با هنرمندان داشته باشد.